

BURSA 2. DARE MAHKEMES NE

DOSYA NO :E.2020/493

DAVACILAR : 1-TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Karanfil Sk.No:28/12 Kızılay/ANKARA

VEKİL : Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ- Ankara Barosu 8763
Bestekar Sk.No-49/5 Kavaklıdere/ANKARA

2- TMMOB Mimarlar Odası
Konur Sk.No-4/2 Kızılay/ANKARA

VEKİL : Av.Berna ÇELİK-Ankara Barosu 13333
Konur Sk.No-4/2 Kızılay/ANKARA

3- Arif EKİM, Pa kament Mh. 3002/2 Sk.No-1/1 YALOVA
rem TÜNAY,Süleymanbey Mh.Kıbrıs Sk. No-29/10 YALOVA
Sabri KARAÇAM, Dere Mh.Çayır SK.No-13/9 YALOVA
Hakim MENTE , Adnan Menderes Mh. Ali ener Cd.69/11 YALOVA

VEKİL : Av.Safiye YÜKSEL-Yalova Barosu 73
smetpa a Mh. Ba Sk. No-6/1 Merkez/YALOVA

DAVALI : Çevre ve ehircilik Bakanlığı
Dumlupınar Blv.No-278 Eski ehir Yolu/ANKARA

TEBLİ TARİHİ : Tebli edilmemi tir.

Ö RENME TARİHİ : 04/06/2020

KONU :Çevre ve ehircilik Bakanlı mın 20/05/2020 tarih 103962 sayılı tahsis de i ikli i i leminin yürütülmesinin durdurulması ve iptali talebimizdir.

AÇIKLAMALAR : Yalova lli Merkez lçesi Gaziosmanpa a Mahallesinde Tarım ve Orman Bakanlı ı Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü'ne tahsisli olan ve halen Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Ara tırma Enstitü Müdürlü ü'nce kullanılan, 1474 ada 12 parselde bulunan, 113.4 dekar büyüklü ünde mülkiyeti Hazineye ait ta ınmaz üzerinde, kamuoyundan gizli kamu kurumları arasındaki yazı malar sonucu, 20.05.2020 tarihli Çevre ve ehircilik Bakanlı ı yazısı ile mutlak korunması gereken alanda TOK tarafından "Millet Bahçesi" yapılması için tahsis de i ikli i gerçekte tirilmi tir (**Ek-1**). Dava konusu i lem hukuka ve kamu yararına aykırı olup iptalini talep etmek gerekmi tir.

İPTAL GEREKÇELER : 1-) Dava konusu ta ınmaz, üst ölçekli planında "Organize Tarım ve Hayvancılık alanı" olarak belirlenmi tir ve tapuda da **tarım arazisidir**. Dolayısıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında olup mar Kanununun 8.md.ne göre 5403 sayılı kanundaki izinler alınmadan **tarım dı ı kullanılamaz**. Tahsis

de i ikli i ta inmazın tarım arazisi vasfı ta imadı ı veya kaybetti ini göstermemektedir. Tahsis için daha uygun alternatif alan bulunup bulunmadı ı konusunda bir çalı ma da yapılmamı tır.

Dava konusu i lem 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanununu ile 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hk.Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayandırılmış sa da bu düzenlemelere de aykırıdır. **5018 sayılı kanunun 47.md.nde**, *Kamu idareleri, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki ta inmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen ta inmaz, amaç dışı kullanılamaz. Hazinesin özel mülkiyetindeki ta inmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre ve ehircilik Bakanlığı; diğer ta inmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilkin esas ve usûller Çevre ve ehircilik Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Kanunlardaki özel hükümler saklıdır*, denilmiştir.

Ta inmaz Tarım ve Orman Bakanlıkma tahsisli iken Çevre ve ehircilik Bakanlıkmanın dava konusu i lemi ile kaldırılmış tır. Tahsisin kaldırılması i lemi kanuna aykırıdır zira kanunda Çevre ve ehircilik Bakanlıkma verilen tahsisin kaldırılması yetkisi kamu ihtiyaçları için gerekli olmayan ta inmazlara ilkindir. Oysa dava konusu i lemdaki tahsisin kaldırılması kararının gerekçesi bu de ildir. Aksine, Tarım ve Orman Bakanlık Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü'ne tahsisin amacı kamu ihtiyacıdır. Genel Müdürlü e ba lı Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Ara tırma Enstitüsü, Meyvecilik, Ba cılık, Sebzeçilik, Süs Bitkileri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler, Bitki Sa lı ı ile Toprak ve Su Kaynakları konularında Ulusal seviyede görevleri yerine getirmekle sorumludur. Görev alanında, biyolojik çe itlili in korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla, mikrobiyal ve bitkisel genetik kaynakların toplanması, muhafazası, tanımlanması, gerekli görüldü ünde kültüre alınması ve ıslah programında kullanılması konularında çalı malar yapmak, gıda güvenilirli i ve fonksiyonel gıda konularında ara tırmalar yapmak, tarımda suyun etkin kullanımı için uygun yöntem ve teknoloji geli tirmek, bitki besin maddeleri ile toprak düzenleyicilerin toprak verimlilik ve kalitesine etkilerini ara tırmak ve uygun gübreleme tekniklerini geli tirmek yer almakta olup, yaklaşık 800 dekar arazi üzerinde Ar-Ge çalı malarını yürüten Enstitünün di er bilimsel çalı malar yanında gen kaynaklarını da muhafaza edebilece i araziye ihtiyaç vardır. 2019 yılı itibarıyla Enstitü gen kaynaklarında Meyve ve ba da 1.871, sebze ve mantarda 245 tip ve çe it, süs bitkilerinde 1.588 takson ve çe it olmak üzere toplam 3.704 çe it, tip ve takson muhafaza edilmektedir (**Ek-2**).

Dava konusu tahsisin kaldırılması i leminin gerekçesi olarak millet bahçesi yapılması gösterilmiş se de bu aslında millet bahçesi yapılmak için TOK 'ye tahsisin gerekçesidir. **Birbirinden tamamen farklı hukuki ve fiili kullanım fonksiyonları olan her iki tahsis amacının birbirinin yerini alması, birbirini tamamlaması gibi bir durum da söz konusu de ilken, davalı Tarım ve Orman Bakanlıkma 'sende olan tahsisi kaldırdım kendime tahsis ettim' biçiminde kısa bir yazıyla gerçekle tirdi i i lemda kamu yararı oldu unu dü ünmem mümkün de ildir.**

5018 sayılı Kanunun 47.md.nde Bu maddenin uygulanmasına ilkin esas ve usûller Çevre ve ehircilik Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir denilmektedir. Bu amaçla çıkarılan ve halen yürürlükte olan **2006 tarihli Kamu dairesine Ait**

Taınmazların Tahsis ve Devri Hk.Yönetmeli in 9.md.sinde tahsis i leminin hangi hallerde kaldırılacağı gösterilmiştir. Bu hallerin hiç biri olayda gerçekleşmemiştir, tam tersine çok az bulunan bir kamu hizmeti itina ile yürütülürken tahsisin kaldırılması kamu yararına aykırıdır. Eminiz ki tahsisi kaldırılan Tarım ve Orman Bakanlığı da bunu hiç istememiştir ancak boyunderecekte zorunda kalmıştır.

Tahsis talep eden idare ile gerçekleşen idare aynı yerdir. Yeni tahsis yapılan Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü davalı Bakanlık birimidir. Ayrıca **Yönetmeli in 18/2.md.ne göre taınmazın tahsisli olduğu veya devir edilmiş bulunduğu kamu idaresinin, de i iklik konusunda uygun görüşünün olup olmadığı bildirilir.** Dava konusu Bakanlık yazısında Yalova Valiliği Tarım ve Orman Müdürlüğü için uygunluk yazısından söz edilmekte ise de Tarım ve Orman Bakanlığının görüşünün bulunup bulunmadığını bilmiyoruz. Yönetmelikte kamu idareleri gösterilmiştir ve burada muhatap Tarım ve Orman Bakanlığıdır. 17/04/2018 tarih 30394 sayılı RG’de yayınlanan 384 Nolu Milli Emlak Genel Tebliğinde Kamu idareleri tarafından Hazine taınmazlarına ilişkin tahsis taleplerinde uyulması gerekli hususlar gösterilmiştir. Buna göre, talep edilen hazine taınmazı ihtiyacı karşılayacak en ekonomik ve en uygun taınmaz olmalı, ihtiyacı karşılayacak taınmazlara sahip olan kamu idaresi öncelikle bu taınmazları değerlendirilmeli, daha önce tahsis edilen hazine taınmazlarından boş veya atıl olan ve tahsis amacına yönelik olarak kullanılması mümkün olan alanlar kullanılmalı, tahsis taleplerinde kamu idarelerinin merkez birimlerinin uygun görüşleri bulunmalıdır. Görüldüğü gibi dava konusu karar alınırken bu hususların hiç birine uyulmamıştır. Dolayısıyla ortada **tümüyle usule aykırı bir işlem bulunmaktadır, bu nedenle işlemin öncelikle usulden iptaline karar verilmesini talep ediyoruz.**

2-) Taınmazın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürlüğüne tahsisine ilişkin işlemin de ilgili Yönetmeliğe aykırıdır. **Yönetmelikteki tahsis tanımı maddesinde, hazineye ait taınmazların tahsisinin, Maliye Bakanlığınca hizmetin devamı süresince kamu idarelerinin kullanımına bırakılması olarak tanımlanmıştır.** Daha önce Tarım ve Orman Bakanlığına yapılan tahsis de böyledir. Bu nedenle **davalı Bakanlığın tahsis kaldırma ve yeni bir tahsis kararı alması işlemi mevzuata aykırıdır.** Ayrıca taınmaz, **Yönetmeli in 20.md.ne göre tahsis yapılamayacak ve bedelsiz devredilemeyecek taınmazlardandır, zira imar planında öngörülen amaç dışındaki kullanım için talep edilmiştir. Tarımsal amaçlı kullanılan bu yerin millet bahçesi olarak kullanımı için tahsisi mümkün değildir.**

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Millet bahçeleri, halkın doğayla buluştuğu, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentlinin toplanma alanları olarak da kullanılacak, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanlar şeklinde tanımlanmıştır. Davalı Bakanlık tarafından yayınlanan Millet Bahçesi rehberinde yer alan yer seçim kriterlerinde, Millet Bahçesi olarak düzenlenecek alanların, genel olarak kent merkezi veya merkeze yakın alanlarda tercih edilmesi gerektiği, böylece kentsel mekândaki yoğunluğu azaltmak ve şehir sakinlerine yeni bir soluklanma alanı kazandırmanın mümkün olacağı, Millet Bahçesi yapımı için yer seçimi yapılacak alanın kentsel bellekteki yeri ve değerinin dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir. Tamamen park ve yeşil alan olarak planlanan Millet Bahçesi planında tarımsal üretim ve eğlence için bulunmamaktadır.

Ayrıca bu yerin de değeri hiç dikkate alınmamaktadır. Kurucu liderimiz ve Ulusal önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk, bölge ve ülke tarımının gelişmesi,

yeti tiricilikte modern tekniklerin kullanımı ve çiftçilerin bu tekniklerle tanıması amacıyla Türkiye'nin çeşitli yerlerinde araziler satın alınarak çiftlikler oluşturulmuştur, Ankara'da "Atatürk Orman Çiftliği" (AOÇ) dışında, 1929 yılında Yalova'da "Millet Çiftliği" ve "Baltacı Çiftliği" olmak üzere iki adet çiftlik kurulmuştur. Bu çiftlikler, 11.06.1937 tarihinde bizzat kendilerince yazılan "Vasiyet Mektubu"nda yer alan "Çiftliklerin yerine göre arazi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek, bazı yerlerde ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücadelede bulunmak gibi hizmetleri de bulunmak zikre ayadır. Bünyelerinde metanetine ve muvaffakiyetlerinin temelini teşkil eden geniş çalıma ve ticari esaslar dahilinde idare edildiği takdirde tecrübelerini müspet sahasından alan müesseselerin ziraat usullerini düzeltme istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak olan tedbirlerin hüsnü intihap ve iktisabına birer amil ve mesnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle tasarrufumdaki bu çiftlikleri bütün tesisat, hayvanat ve demirbaşları ile beraber hazineye hediye ediyorum." ifadeleri ile Türkiye Cumhuriyeti hazinesine bağlanmıştır.

Bu alanın 1989 yılında yapılan revizyon imar planı ile sağlık, spor, eğitim ve kamu tesisleri ekinde farklı kullanımlara açılmak istenmesi üzerine konu yargıya taşınmıştır, Danıştay 6. Dairesi E:1989/1120, K:1989/2086 sayılı kararıyla söz konusu arazinin Araştırma Enstitüsü'nde kalmasının "kamu yararı"na uygun olduğuna karar vermiştir. Bugün aynı yerde "Millet Bahçesi" yapma girişimi emsal nitelikte olan Danıştay'ın kararını hiçe saymaktadır, bu işlem Anayasaya aykırıdır ve suçtur. Gene aynı taşınmazla ilgili Adalet Bakanlığı'na tahsis işlemi Bursa 2. derece Mahkemesinin 30/03/2018 tarih 2017/1338 K.2018/340 sayılı kararı ile iptal edilmiştir (Ek-3).

3-) Davacı Odalar Anayasa'nın 135. Maddesi ile 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerindedir. Anayasa'nın 135. Maddesinde Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kamu tüzelki ilininin haiz oldukları belirtilmiş olup aynı zamanda kuruluş amaçları da tanımlanmıştır. Bu amaçlar, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak olarak tanımlanmıştır. 6235 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan 2 Aralık 2002 tarih ve 24954 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan TMMOB Ana Yönetmeliğinin "Birliğin ve Odaların Amaçları" başlıklı 3. Maddesinin (b) bendine göre ; "...Mühendislik ve mimarlık meslek mensuplarının ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve geliştirilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak" Birliğin ve Oda'ların amaçları arasında sayılarak kamunun ve ülkenin çıkarlarını ilgilendirdiği açık olan tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunması için dava açmak dahil tüm girişimlerde bulunabileceği kabul edilmiştir.

TMMOB'a bağlı Oda'lar kurulduğu günden bu yana, kanunlara, bilime ve kamu yararına aykırı olan karar ve uygulamalara karşı gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır. Ziraat Mühendisleri Odası, kaynağını Anayasadan alan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olup, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile doğrudan ilgilenebilmekle yükümlüdür. Ayrıca ülkemizin tarımsal kaynaklarının, topraklarının korunması

için gereken her türlü girişimde bulunmakla yükümlüdür. 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun, Ziraat Yüksek Mühendislerinin toprak muhafazasına ilişkin hizmet ve faaliyetlerde bulunmaya yetkili olduklarını düzenlemiştir. Ziraat Mühendislerinin Görev Ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte, toprak ve su muhafazasının toprak bilimi alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri tarafından yapılacağı, hükmü yer almaktadır. 06.04.2005 Tarih, 25778 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 6.maddesine göre de; Ülke tarımı ve tarımsal üretim kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, geliştirilmesi ve verimli kılınması, kırsal nüfusun toplumsal ve ekonomik kalkınmasının sağlanması, kırsal ve tarımsal gelişmeye yönelik strateji, politika, program ve proje oluşturulması çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla her türlü girişim ve etkinlikte bulunmak, Odanın amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda müvekkil ODA tarım topraklarının kaybına neden olacak her türlü düzenlemenin karşısındadır.

Davacı vatandaşlar Yalova'da yaşamaktadırlar. tarımsal arazi, eğitim, yeni yerli meyve ve sebze türlerinin üretimi, gen merkezi gibi yoğun faaliyetlerin yürütüldüğü Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün kullanımındaki bu alanın tahsis işlemi ile hak ve menfaatleri ihlal edilmiştir. Ayrıca Anayasanın 56.maddesi ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3/a maddesi uyarınca çevrenin korunması ile görevli ve ödevli olan davacılar hak arama özgürlüğünü kullanmak suretiyle sayın mahkemeye başvurmuşlardır.

4-) İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27.maddesine göre: "Danıştay ve idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması hâllerinin birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." denilmek suretiyle mahkemelerce yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için dava konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması hâllerinin birlikte gerçekleşmesini aramıştır.

Anılan sebeplerle ve emsal yargı kararları da dikkate alınarak, davalı idarenin savunması alınmadan önce yürütmenin durdurulması kararı verilmesini bu mümkün olmadığı takdirde ise idarenin savunma süresi kısa tutularak yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

HUKUK NEDENLERİ : Anayasa, YUK, 7472 Sayılı Kanun, 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 3194 sayılı Orman Kanunu, 5018 sayılı Kanun, 6235 sayılı TMMOB Kanunu, Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Yönetmelikler, ilgili tüm mevzuat.

DELİLLER : Ekler

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan nedenlerle; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınının 20/05/2020 tarih 103962 sayılı işleminin öncelik verilmekle yürütülmesinin Durdurulmasına ve iptaline; yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygıyla arz ve talep ederim. 22/06/2020

Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ

Eki : Vekaletname

Ek'ler

